

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VIII. De Foro Competente ratione Connexionis Causarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

petere valeat, diffamationis causam ad Titii iudicem à se eligendum remitti; quod, ut dictum, in hoc iudicio diffamator sit actor vel accusator, diffamatus autem reus: ex cuius competentibus pluribus, quem mavult, adire in potestate actoris est, non rei ab eo in iudicio conveniendi.

127. Tertiò, si Cajus diffamator ter, vel unâ citatione peremptoriâ in jus vocatus contumaciter emanerit: & neque coram eo, à quo citatus est, neque coram alio Titii iudice compareat, & diffamationis sive iactati debiti probationem suscipiat, iterum citatur: & si in contumacia perseveret, ad petitionem Titii perpetuum ipsi super diffamatione & debito iactanter asserto silentium injungitur, *citt. Gaill. Observat. 12. n. 6. Perez n. 7. & Bruneman. n. 16.*

128. Quartò, si Cajus in termino citationis compareat, & ut non raro solet, diffamationem neget, ejus assertæ probatio incumbit Titio: qui, si in probatione deficiat, ab ejus petitione absolvitur Cajus, ipse verò in expensis condemnatur, *Gaill. Observat. cit. n. 7.*

129. Quintò, si verò Cajus comparens iactationem fateatur, & Titium debitorem suum esse asseveret, ipsi tanquam actori injungitur onus probationis: & in hac deficiente perpetuum silentium indicitur, sive, quod idem est, super prætenso debito ullam impofterum molestiam Titio inferre prohibetur: & si per obstinatam malitiam ei molestus esse non cessaverit, postmodum pro injuriæ gravitate coercetur, *arg. l. Unie. ff. Si quis jus dicenti non obtemperat. Atque hanc l. Diffamare est. Practicam, etsi fortè ex pravo ejus intellectu profecta aut ab Interpp. conficta sit, ut ostendit Wisenbach, & Bruneman. n. 18. agnoscit, hodie tamen in iudiciis receptissimam & Imperialis Ca-*

130. mera Ordinatione *citt. Tit. 29. approbatam, ait n. 19.*

131. Ex *l. Diffamari cit. competentis* fine est remedium *l. Si contendat 28. ff. de de Fidejussoribus*: quod, etsi specialiter conceptum sit de fideiussore, cui competit beneficium Divisionis: ex eius tamen æquitate generali ab aliquo, v.g. Titius à Caio, nullâ huius traductione vel diffamatione præcedente, super aliquo debito vexationem & molestiam timens, proprium suum iudicem, coram quo ab illo conveniendus esset, adire & petere ab eo potest, declarari, se eius debitorem non esse, vel sibi adversus eum competere legitimam exceptionem: & propterea Caio super debito, super quo ab eo litem sibi movendam metuit, perpetuum silentium imponi, *Panormit. in c. Si quis contra 4. n. 2. citt. Covarruvias n. 3. & Pillegrin. n. 20. in rem hanc etiâ allegantes l. Aurelius 28. §. 8. ff. de Liberat. leg. & l. Si pater 3 C. Qui bonis ced. poss. & inter l. Diffamari & l. Si contendat citt. varias, & præcipuè eam statuentes differentiam; quòd posterior solum vexationis metum vel periculum supponat, non præviam diffamationem: cujus probatio, ut subeunda non sit, in praxi *ll. citt.* utràque prodita remedia, ad faciliorem causæ expeditionem, cumulari & misceri consuevisse, cum *DD. citt.* notat de Luca *citt. disc. 73. n. 6.**

ARTICULUS VIII. De Foro Competente ratione Connexionis

Causarum.

SUMMARIUM.

132. Ratione connexionis forum reus fortitur:
133. Sive causa connexa sint ratione Personarum,

134. Reus

134. *Rei vel Questionis incidentis:*
 135. *Sive ratione Reconventionis vel actionis Generalis.*
 136. *Clericus & laicus rei debendi Ecclesiasticum forum sortiuntur.*
 137. *Si causa individua sit.*
 138. *Eadem ratio est aliarum ejusmodi Civilium causarum.*

132. **O**ctavo reus forum sortitur ratione Continentiæ, sive connexionis causarum, juxta tritum, quod istorum continentia non dividenda, hoc est, de causis connexis regulariter ab uno eodemque ordinario vel delegato judice cognoscendum dicitur, *l. Nulli 10. C. de Judic. c. 1. de Causa possess. & propr.* cum; ut parcatur sumptibus partium litigantium: quibus ad diversos judices distractis illi multiplicatur; tum verò; quod judex, qui cognovit de una, ad expeditiorem alterius pertractationem jam sit instructus, & periculum sit; ne contrariæ sententiæ sequantur, Bruneman. in *l. Nulli cit. n. 6.*

133. Continentes autem sive connexæ causæ dicuntur, quæ communem judicationis rationem habent; ut una sine altera non facile possit: & propterea utraque ab eodem judice debeat & soleat definiri, Jason in *l. cit. §. 1. Quoties 3. C. de Judicis.* Connexæ autem causæ diversimodè esse possunt & sunt: aliquando quidem ratione Personarum, quæ in judicio conveniuntur, ut in primis sunt, qua plures coheredes actione Familiæ heriscundæ, sive de dividendis, distribuendisque rebus hæreditariis, & de eo, quod alteri ab altero præstari oportet, inter se agunt, *l. Non est 9. ff. Famil. herisc. §. 1. Quadam 20. Inst. de Actionibus.* Deinde, quæ inter plures agitur, ut res, ex Societatis vel quæcunque alia honesta causa, ipsis communis dividatur: & quod alterum alteri

præstare oportet, utrinque præstetur, *l. Si probatum 2. l. Ad officium 3. Sc. C. communi divid.* Præterea, quæ prædia rustica confinia habentes agunt ad confinium fundorum divisionem, sive, ut termini declarentur: & vel constituantur novi, vel antiqui restituantur, *l. Sed & locis 4. §. 4. §. 1. Si irruptione 8. ff. Finit. regund.* Demum, quæ ex pluribus tutoribus unus, quasi cæteri solvendo non sint, à pupillo conventus, contutores omnes, vel in totum vel pro parte solvendo esse asserens, petit; ut omnes citentur, & ad eundem judicem remittantur, *l. 1. §. 1. fr. ff. de Quibus rebus ad eund. jud. eatur.*

Aliquando ratione Rei, de qua controversia est: ut quando circa eandem rem diversæ quæstiones principaliter aut incidenter in judicium deducuntur, v.g. cum lis est de ejusdem rei possessione & proprietate, *l. Nulli §. c. 1. cit.* cum de divortio, & dotis vel propter nuptias donationis amissione agitur, *c. De prudentia 3. de Donat. inter Vir. & Uxor.* cum ad exhibendum Actio & Rei vindicatio intentatur, *l. In hac actione 3. §. 3. ff. ad Exhibend.*

134. Aliquando ratione incidentis in judicium quæstionis Præjudicialis, ut, cum in petitionem hæreditatis, principaliter in judicium deductam, incidit quæstio status, v.g. an, qui illam petit, filius, an ex matrimonio vel concubinato procreatus sit, *l. Quoties 3. C. de Judicis,* de qua *Tit. 10. n. 3.*

Aliquando ratione Reconventionis, de qua *Tit. 4. d. n. 2.* explicatius agetur.

135. Aliquando demum ratione generalis Actionis, quò modò connectuntur causæ & res diversæ, quæ sub una eademque tutelæ, vel negotiorum gestorum actione, aut hæreditatis petitione continentur; ideòque super negotio in aliquo loco gesto conventus ibidem respondere tenetur super

super negotio, quod alibi gessit: & iudex per hereditatis petitionem aditus in loco, ubi major pars bonorum sita est, etiam de alibi existentibus & ad hereditatem pertinentibus cognoscit, *l. Nulli cit.*

Dixi initio, *Regulariter*; quia, licet, qui de huiusmodi causarum connexarum una cognovit, cognoscere etiam debeat de altera, quando utraque temporalis & reus conventus laicus est: nihilominus, quando earum altera, v.g. in principalem incidens spiritualis & Ecclesiastica est, eandem ad iudicem Ecclesiasticum remittendam, constat ex *c. Tuam 3. de Ord. cognit.* ubi huius rei plenior explicatio à n. 14. tradetur.

136. Dubium hoc loco est, an clericus & laicus simul rei debendi coram eodem, & coram quo iudice sint conveniendi. Et quidem, si causa dividua sit, utrumque coram suo, clericum coram Ecclesiastico, laicum coram Seculari iudice conveniendum, res est omnino explorata juxta illud Capycii *Decis. 173.* *Quando causa dividua est, retinemus laicos & remittimus clericos aliisque privilegiatos.*

137. Quando autem causa individua est, satis concordibus DD. calculis receptum est, coram eodem & Ecclesiastico solum iudice utrumque conveniendum. Ratio est; quia causæ continentia non est dividenda *c. 1. §. l. Nulli cit.* & quia clericus ad Seculare forum trahi non potest cum laico, iste ad Ecclesiasticum forum trahendus est, in eoque simul uterque conveniendus; cum conveniens sit, ut magis dignus ad se trahatur minus dignum, *c. Quod in dubiis 3. de Consecrat. Eccles. §. l. Quæ religiosis 43. ff. de Rei Vind.* ut adeo tali casu iudex, qui per se competens non est, competens fiat ratione personæ adjunctæ: & propter communionem ac societatem individua cum privilegiato istius jure non privilegiatus fruatur potius, quam

suo ille privetur, *arg. l. Si communem 10. ff. Quæ ad. servit. amit. §. l. Si is qui 29. ff. de Liberat. leg. Riminald. Sen. Vol. 2. Consil. 399. n. 9. Surdus de Aliment. Tit. 9. q. 14. n. 3. & Martha de Jurisdic. p. 4. casu 118. n. 1.*

138. Simili modo si in aliis causis indivi-
duis & separationem quoad cognitionem
judicalem non admittentibus reorum un-
us clericus, alter laicus sit, de Jure adver-
sus utrumque Ecclesiasticus iudex ad eun-
dus est: sicut v.g. in iudiciis communi-
bus Familiæ herciscundæ, Communi di-
vidundo & Regundorum finium: uti &
contra plures tutores vel curatores eius-
dem tutelæ vel curæ, contra executores
testamenti, negotiorum gestores &c. ne
vel causarum dividatur continentia: vel
reorum alteri competens privilegium au-
feratur, Maranta de Ord. judic. p. 3. dist.
11. n. 21. Stephan. Gratian. *Discept. Fo-
renf. cap. 641. n. 19.* Sperell. *Decis. 19. an.*
22. & Barbosa *Lib. 1. Jur. Eccles. cap. 39.*
§. 2. n. 95. ad finem.

ARTICULUS IX.

De Foro Competente ratione Præventionis.

SUMMARIUM.

139. Hujus ratione forum quis sortitur
in causis Fori Mixti:
140. Cujusmodi varia referuntur.
141. In iis ab Ecclesiastico punitus sape
etiam punitur:
142. Absolutus raro condemnatur à ju-
dice Seculari.
143. Eiusdem ratione forum sortitur
ante fori mutationem præventus
per citationem,
144. A iudice legitime factam,
145. Et